

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАУРОЧНИХ ЗАХОДІВ З БІОЛОГІЇ В ШКОЛІ

Столяренко Д.Ю.,

Студентка,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Павлюченко О.В.

завідувач кафедри, доцент, кандидат біологічних наук
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Позакласна робота з біології, як правило, дуже пов'язана з процесом навчання на уроці і складається з знань і вмінь.

Знань, отриманих на уроці, недостатньо, щоб знати все. Для розширення та поглиблення знань, розвитку творчих нахилів учня та підвищення його впевненості в собі використовується позакласна робота, тобто види діяльності, що виходять за межі класної.

Позакласна робота з біології дає можливість розвивати індивідуальні інтереси, здібності та нахили учнів, розширювати свій кругозір і формувати стійкі потреби в самостійному вивченні, охороні та відтворенні навколишнього середовища.

Завдання позакласної роботи — закріпити, збагатити і поглибити набуті знання з певної теми чи розділу біології та навіть застосування їх на практиці, розширенні загальноосвітнього кругозору учнів, формуванні наукового світогляду, умінь і навичок самоосвіти та розвитку інтересу до природничих наук.

Позакласна робота базується на добровільності, інтересі та бажанні дітей займатися нею, тому є обов'язковою для всіх учнів класу.

Мета позакласної роботи – формування навичок здорового способу життя, здорового мислення та попередження негативних звичок і поведінкових тенденцій.

Ця робота поглиблює та розширює знання, підвищує інтерес та збагачує молодь практичними навичками та звичками здорового способу життя. Позакласна робота допомагає вчителю краще зрозуміти індивідуальні особливості учнів, виявити серед них обдарованих, які виявляють інтерес до біології, і всіляко спрямовувати розвиток цього інтересу [5].

Спеціальними або додатковими формами організації навчання, що доповнюють і розвивають класно-урочну діяльність учнів є:

- практикум,
- семінарські і факультативні заняття,
- навчальні екскурсії,
- співбесіда,
- індивідуальні та групові консультації,

- домашня навчальна робота учнів.

Класний семінар – це організаційна форма навчання, яка допомагає учням розвивати вміння працювати самостійно. Проходять семінарські заняття переважно у старших класах.

Факультативні уроки в школі слугують поглибленню окремих предметів і дисциплін або врахуванню інтересів і побажань учнів. Це одна з найефективніших форм диференційованого навчання, спрямована на розвиток пізнавальних інтересів, умінь і навичок, а також на формування в учнів професійної спрямованості та оволодіння методами наукового дослідження[4].

Навчальна екскурсія – це спосіб організації виховної роботи, який дозволяє організувати спостереження та вивчення різноманітних явищ, об'єктів, процесів у природних умовах, музеях, виставках тощо[1].

Сьогодні одним із основних напрямів навчання біології в сучасній школі є вдосконалення екологічної освіти та виховання, а також формування екологічної культури школярів.

Основи екологічної культури закладаються в дитинстві, де головну роль відіграє сім'я. Загальноосвітня школа посідає особливе місце у розвитку екологічного світогляду, екологічної культури та екологічної свідомості, оскільки тут безперервно та послідовно, комплексно та міжпредметно здійснюється екологічне виховання та навчання. Ось чому ефективним засобом формування екологічної культури є екологізація шкільної освіти, яка передбачає включення екологічних аспектів у базові матеріали майже усіх навчальних дисциплін. Процес екологізації має базуватися на дидактичних, психологічних, етичних і методичних засадах [2].

Протягом тижня відбуваються різноманітні заходи: екологічні вечори, конкурси, ігри, акції, виставки літератури з проблем екології, конкурси малюнків та плакатів, конкурси рукоділля, фото, кросворди на тему: «Екологічні проблеми у місті», тематичні газети з проблем екології, курси екологічного навчання, походи в парк, зоопарк, музей та ін [3].

Отже, в позакласній роботі з біології використовуються різноманітні форми і види екологічного виховання учнів. У сучасній школі найбільшого поширення набула масова робота, яка дає можливість охопити якомога більше учнів екологічним вихованням. Проте існує потреба у вдосконаленні методичної підготовки вчителів до екологічного виховання учнів, що є предметом подальших наукових досліджень [6].

ВИСНОВОК:

Ефективність позакласної роботи з біології висока. Наявні кількісні показники свідчать про те, що в школах з добре організованою позакласною роботою науково-методичний рівень викладання біології та успішність учнів з цього предмету значно вищий.

Роль дослідницьких методів у позакласній роботі важлива, особливо систематичні записи з подальшою обробкою, презентуванням та використанням результатів на гурткових заняттях і в класах.

Підсумки позакласної роботи з біології доцільно підводити так, щоб їх можливо було використовуватись у навчанні та навчально-виховному процесі усім учням в школі. Ці знахідки розміщуються та експонуються в краєзнавчих куточках, шкільних музеях та використовуються для створення навчальних брошур. Загалом уся позакласна робота спрямована на поглиблення знань з біології, оволодіння та розширення умінь і навичок та кругозору учнів.

Список літератури

1. Аксімова Л.М. Проведення екскурсій. Київ: Академія, 2020. 89 с.
2. Вербицький В.В. Еколого-натуралістична освіта в Україні: історія, проблеми, перспективи. Київ: Аверс, 2018. 304 с.
3. Возна Я. Зупинись, людино подивись. Тиждень екології. Хімія. Біологія, 2017. Київ: Академія, 19-23 с.
4. Колесник І.Г. Позакласна робота старшокласників. Київ: Знання, 1967. 48 с.
5. Руснак Т.М. Форми і методи екологічного виховання в школі. Хімія. Біологія. Київ: Довкілля, 2018. 28 с.
6. Сало Т.О., Деревінська Л.В. Біологія 7 клас. Харків: Абрис, 2018. 18с.